

 MINISTER FOR

Ligestilling

Tale til samråd i Folketinget Ligestillingsudvalg om fremme af ligestillings mellem kvinder og mænd

Det talte ord gælder

Spørgsmål stillet af Fatma Øktem (V)

Ministeren

Dato: 8. februar 2012
J nr. 2012-228

Ministerens tale

[Spørgsmål A: Hvilke lovgivningsmæssige og øvrige redskaber vil ministeren anvende for at skabe højere grad af ligestilling mellem mænd og kvinder i samfundet?]

Jeg vil begynde med at sige tak for muligheden for at komme her og fortælle om regerings arbejde med at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd.

Handlings- og perspektivplanen

Og så vil jeg gerne starte med at nævne, at jeg inden første marts afleverer min Perspektiv og handlingsplan for 2011 til Folketinget. Vi vil derfor snart få mulighed for en bred debat i folketingsalen om, hvordan jeg vil arbejde for at fremme ligestillingen i Danmark.

Lovgivning

Vi har formel ligestilling i Danmark. Vi har lovgivning både på arbejdsmarkedet og udenfor, der sikrer at kvinder og mænd er stillet lige, og det er forbudt at forskelsbehandle på grund af køn.

Vi har også et klagesystem og et retsvæsen, der sikrer, at både kvinder og mænd kan kompenseres, hvis man har været udsat for diskrimination.

At vi har formel ligestilling betyder dog ikke, at kvinder og mænd har reel ligestilling. Der er stadig en række områder i Danmark, hvor kvinder og mænd ikke har de samme muligheder.

Udfordringer

Jeg vil kort nævne nogle af de områder, hvor regeringen vil forbedre den nuværende indsats:

Regeringen ønsker at sikre et *frit uddannelsesvalg*, hvor drenge og piger ikke hæmmes af kønsstereotyper i deres studievalg, og drenge ikke falder ud af uddannelsessystemet.

Regeringen vil gøre en forskel for de fædre, der gerne vil sikres reel mulighed for at holde *barsel*.

Og regeringen vil arbejde for, at skabe et mere fleksibelt og gennemsigtigt arbejdsmarked, hvor der er *ligeløn* mellem kvinder og mænd, og hvor kvinder ikke er underrepræsenteret i f.eks. *virksomhedsbestyrelser*.

Jeg vil kort skitsere udfordringerne på disse områder samt hvad det er for nogle initiativer, som regeringen vil gå i gang med.

UDDANNELSE

Det kønsopdelte uddannelsesvalg er en udfordring, der kræver en helhedsorienteret indsats.

Både i forhold til, at bryde de kønsstereotyper, der i alt for høj grad fastholder piger og drenge i bestemte forestillinger om, hvad de bør vælge, men også i forhold til de mange drenge, der er i fare for falde ud af uddannelsessystemet.

Det sidste sætter vi også fokus på i nordisk regi. Personligt har jeg også den holdning at drenge i uddannelsessyste-

met, og det store frafald vi oplever i øjeblikket kan gå hen og blive en rigtig stor udfordring. For det, ikke at have en uddannelse i samfundet og blive holdt uden for med den økonomiske krise, kan gå hen og blive en kæmpe stor social udfordring. Det er ikke noget, vi kun ser i Danmark og norden, det er også noget man ser i resten af EU, og det er selvfølgelig noget man er nødsaget til at tage rigtig alvorligt.

Bekæmpe kønsstereotyper

Vi skal bekæmpe kønsstereotype forestillinger om, hvad piger og drenge kan og må. Det stiller store krav til os voksne, fordi vi skal udfordre vores egne vaner og traditioner.

Det er ikke bare en diskussion om, hvorvidt blå er drengefarve og rød er pigefarve. Det handler om meget mere end det.

Den anden dag så jeg noget rengøringslegetøj, der helt tydeligt – og det var faktisk fordi det hele var helt i pink - kun henvendte sig til piger. Og det er et generelt billede; at husholdningslegetøj henvender sig til piger, mens legetøjsbiler henvender sig til drenge. Det kan, det kan virke ligegyldigt, men der er alvor bag.

Når piger og drenge fra de er helt små mødes med forventningen om, at piger leger i køkkenet og drenge i garagen, ja så kan det ikke være en overraskelse, at langt de fleste senere i livet træffer valg, der er i tråd med disse forventninger. Det man har oplevet tidligere har konsekvenser for eksempel valg af uddannelse.

Jeg var ude på Carl Bro med Ligestillingsministeriet i forbindelse med et projektforsøg. Hvor man har en mulighed for som pige at komme i praktik som 8. klasse. Tanken er at få piger til at vælge anderledes. Og vi kan se, at stort set ingen piger vælger at blive ingeniører. Det til trods for at vi mangler ingeniører, og kommer til at gøre det også.

Jeg tror, det handler meget om, at piger ikke har det valg i deres bevidsthed. Jeg spurgte min datter, hvad hun vil være, og hun svarede journalist. Da jeg så spurgte, om hun havde tænkt på ingeniør, gik det op for mig, at det slet ikke eksisterede i hendes bevidsthed. Derfor synes jeg der er god grund til at se på dette område også.

Frafald af drenge

Regeringen tager problemet om det store antal af drenge, der falder fra i uddannelsessystemet meget alvorligt. Det må ikke ende med, at vi taber en stor andel af denne generations drenge. Det fremgår derfor også klart af regeringsgrundlaget, at regeringen vil gennemføre en "helhedsindsats for udsatte drenge".

Og derfor vil regeringen f.eks. "styrke kommunernes tilskyndelse til at oprette helhedsskoler". Helhedsskoler er et samarbejde mellem skole, fritidshjem og det lokale foreningsliv.

Og naturligvis vil vi også blive ved med at styrke overgangen fra folkeskole til erhvervsuddannelserne og lektiecafeer. En anden ting, der er rigtig vigtig, er selvfølgelig at inddrage forældrene i langt højere grad også, for det kan vi se har en rigtig god effekt.

Pulje til fremme af ligestilling

Jeg synes som sagt, at dette område er rigtig vigtigt.

Helt konkret har jeg på mit område for nylig lanceret en pulje på ti millioner kroner. Puljen har som formål at støtte projekter, der hjælper til at nedbryde det kønsopdel-

te uddannelsesvalg og projekter, der kan bidrage til at få drengene tilbage på uddannelsessporet. Puljen har ansøgningsfrist senere i januar.

Jeg vil også gerne her kvittere overfor alle satspuljepartier, der jo har stillet en bevilling til rådighed til det formål. Det viser jo også, at et bredt flertal i Folketinget tager uddannelsesudfordringerne alvorlig.

BARSEL

Vi har meget fleksible barselsregler i Danmark i dag. Desværre er det alligevel sådan, at mænd i gennemsnit tager under ti procent af den samlede barsel.

Undersøgelser viser, at mænd gerne vil tage mere barsel, men at de føler et pres for ikke at gøre det fra deres arbejdsgiver. Der er åbenbart stadig en norm i samfundet, der betyder, at det ikke er velset, at mænd også kan holde barsel.

Danske fædre skal have de samme muligheder for at se deres børn vokse op som mødre. Derfor vil regeringen sikre fædre op til tre måneders barsel.

Det er ikke kun godt for fædre, det vil også have store positive konsekvenser for mødre og ligestilling generelt.

I dag er der store forskelle i mænd og kvinders pension, og kvinder springes over ved lønforhandlinger og mister karrieremuligheder, fordi de ikke har den samme tilknytning til arbejdsmarkedet, som mænd har.

Med fædres rettighed til op til tre måneders barsel sikrer vi således ikke kun fædre en tættere kontakt til deres børn, vi forbedrer også kvinders tilknytning til arbejdsmarkedet.

Status på området er at beskæftigelsesministeriet kigger på forskellige modeller. De kigger på, hvad man gør i andre lande.

ARBEJDSMARKEDET

Kvindes forhold på arbejdsmarkedet er også et område, hvor der stadig er problemer, og hvor der skal gøres mere end hidtil.

Kvinder får i gennemsnit 14-18 procent mindre i løn end mænd, og kvinder er underrepræsenterede i virksomhedsbesty-

relser. På begge de her områder har udviklingen nærmest stået stille de sidste ti år. Det er ikke godt nok!

Uligeløn

Uligeløn er ikke et individuelt problem, men et alvorligt ligestillingsproblem i samfundet.

Regeringen ser gerne, at der kommer mere åbenhed om løndannelsen på arbejdspladser. Også her er beskæftigelsesministeren er derfor ved at undersøge mulighederne for at udbygge den kønsopdelte lønstatistik.

Regeringen vil arbejde for at nedbryde det kønsopdelte arbejdsmarked, men det er vigtigt at forstå, at regeringen ikke kan nedbryde det kønsopdelte arbejdsmarked på egen hånd. Der er brug for en engageret indsats fra alle, herunder arbejdsmarkedets parter.

Bestyrelser

Kvinder bidrager ligeligt med mændene til det danske arbejdsmarked og klarer sig bedre i uddannelsessystemet. Alligevel er kun 11,6 procent af bestyrelsesposterne i børsnoterede danske selskaber besat af kvinder. Det skal forbedres!

Jeg har sat ligestilling og kvinder i bestyrelser på den europæiske dagsorden ved det første ligestillingsministermøde under dansk formandskab – det såkaldte EPSCO rådsmøde – den 17. februar, og vil på mødet drøfte med de andre EU-lande, hvordan vi kan få flere kvinder i virksomhedsbestyrelser.

Regeringen fortsætter naturligvis også dialogen med det danske erhvervsliv, men med den klare indstilling, at der skal ske en styrket og forbedret indsats.

Status på området er, at jeg ved rådsmødet vil diskutere det mine EU kollegaer. Lige nu er vi ved at indhente erfaringer fra de andre lande og er i dialog med erhvervslivet om, hvordan vi kan få flere kvinder i bestyrelser og om, der er mulighed for at udvikle en såkaldt dansk model for at få flere kvinder i bestyrelser.

KØNSMAINSTREAMING

Den samlede ligestillingspolitiske succes er afhængig af, at alle ministerier arbejder med et køns- og ligestillingsperspektiv på deres ressort.

Derfor er kønsmainstreaming et andet men helt væsentligt redskab i indsatsen for at forbedre ligestillingen mellem kvinder og mænd. Og en fornyelse af mainstreamingindsatsen ligger mig meget på sinde!

Jeg vil derfor som ansvarlig for regeringens samlede ligestillingspolitik sikre, at mainstreaming bliver sat på dagsordenen.

Det må kunne gøres bedre, end vi har set tidligere – i 2010 var der desværre kun 4 ud af 185 lovforslag, der blev ligestillingsvurderet. Jeg vil derfor være meget opmærksom på denne problemstilling fremover. Selvfølgelig skal vi have fremdrift på området.

Endelig er vi også i gang med at se på, hvad der hidtil er gjort på området.

For jeg er særligt opmærksom på, hvordan vi kan sikre, at arbejdet med mainstreaming kan udvikles ude i de enkelte ministerier.

Status her er, at vi har kastet indsatsen op i luften og ser på om, der er noget, der kan gøres anderledes. Om der er noget der gør, at der er sand i maskineriet, si-

den der ikke er flere lovforslag der er blevet ligestillingsvurderet.

AFSLUTNING

Jeg har nu nævnt nogle af de fokusområder og indsatser, der tegner regeringens og min ligestillingspolitik.

Som ligestillingsminister er jeg stolt over at være del af en regering, der over en bred kam kæmper for, at kvinder og mænd skal have lige muligheder. Regeringen har et ambitiøst og godt program, der uden tvivl vil forbedre den reelle ligestilling mellem kvinder og mænd i Danmark.

Jeg glæder mig, som sagt i starten, til at præsentere min Perspektiv og handlingsplan.

Jeg vil gerne takke for ordet og lade de spørgelystne komme til.